

► Bevolking

DSO / Strategie, Externe betrekkingen, Portfoliomanagement en Onderzoek

SEPO verbindt en adviseert met portefeuille overstijgende blik over de beleidsthema's van DSO. Het team Onderzoek verzamelt en ontsluit de benodigde informatie en kennis, monitort relevante ontwikkelingen, evalueert beleidsmaatregelen en adviseert hierover voor de DSO-vakgebieden.

januari 2024

Inzicht in bevolkingsontwikkeling (2)

Het aantal geboorten blijft dalen

In 2023 zijn er op basis van de voorlopige cijfers in Den Haag 5.498¹ kinderen geboren, het laagste aantal sinds 1998. In de periode na 1998 zijn er veel (eengezins)woningen aan de Haagse woningvoorraad toegevoegd en stijgt het aantal geboorten in Den Haag tot 6.910 in 2011. Hierna daalt het aantal kinderen dat in Den Haag geboren wordt ondanks de groeiende bevolking en een toename van het aantal vrouwen in de vruchtbare leeftijd. Ook Nederland kent een dalende trend in het aantal kinderen dat wordt geboren; in 2011 werden er nog meer dan 180.000 kinderen geboren en naar verwachting komt in 2023 het aantal geboorten historisch laag uit op nog net geen 165.000 geboorten². Ten opzichte van het jaar 2022 is het aantal geboorten in Nederland met bijna 3.000 en in Den Haag met ruim 100 kinderen afgenomen. Het gevolg van de daling in het aantal geboorten is dat het gemiddeld aantal kinderen dat per vrouw wordt geboren (vruchtbaarheidscijfer) daalt in zowel Nederland als Den Haag. Uit figuur 1 blijkt dat deze trend duidelijk zichtbaar is vanaf 2010. In Nederland daalt het vruchtbaarheidscijfer van 1,79 in 2010 naar een nieuwe dieptepunt van 1,43 in 2023. Voor Nederland is de enige uitzondering het coronajaar 2021 met een stijging van het vruchtbaarheidscijfer en het aantal geboorten. In Den Haag is in dezelfde periode het vruchtbaarheidscijfer afgenomen van 1,72 naar

¹ De cijfers in deze Kenniswijzer over 2023 zijn voorlopige cijfers.

² CBS.

eveneens een nieuw dieptepunt van 1,31 in 2023 en valt in het coronajaar 2021 een stabilisatie van het aantal geboorten en een lichte daling van het vruchtbaarheidscijfer waar te nemen. Duidelijk is ook dat Den Haag altijd een lager vruchtbaarheidscijfer heeft dan Nederland.

Figuur 1. Ontwikkeling totale vruchtbaarheidscijfer Den Haag en Nederland, 1996-2023

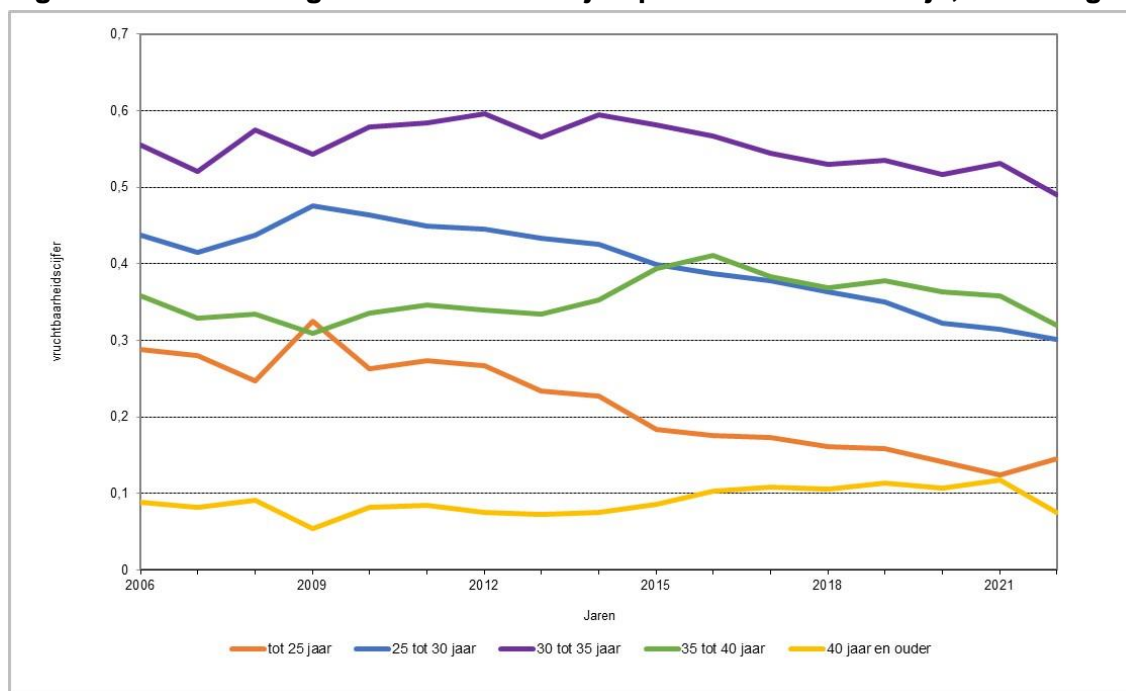

Bron: CBS Statline, realisatie cijfers Den Haag

De daling van het vruchtbaarheidscijfer in Den Haag is het sterkst onder jonge vrouwen tot 25 jaar en vrouwen tussen de 25 en 29 jaar. Bij deze leeftijdsgroepen daalt het vruchtbaarheidscijfer al sinds 2009 (figuur 2). Voor de groep 30 tot 35 jarigen daalt het vruchtbaarheidscijfer sinds 2014, terwijl bij de oudere leeftijdsgroepen het vruchtbaarheidscijfer bleef stijgen tot 2016 voor de 35- tot 40-jarigen en tot 2021 voor de groep vrouwen van 40 jaar en ouder. Ook landelijk constateert het CBS³ dat de daling van het vruchtbaarheidscijfer vooral betrekking heeft op de geboorten bij twintigers en jonge dertigers.

³ [CBS bevolkingsprognose 2023-2070: minder geboorten, meer migratie](#)

Figuur 2. Ontwikkeling vruchtbaarheidscijfer per vrouw naar leeftijd, Den Haag 2006-2022

Bron: realisatie cijfers Den Haag

Het gevolg is dat zowel in Den Haag als in Nederland vrouwen op steeds latere leeftijd kinderen krijgen. In 2022 was de gemiddelde leeftijd van een moeder in Den Haag 32 jaar, net zoals in Nederland. Een groot verschil met de gemiddelde leeftijd van 27 jaar in 1970.

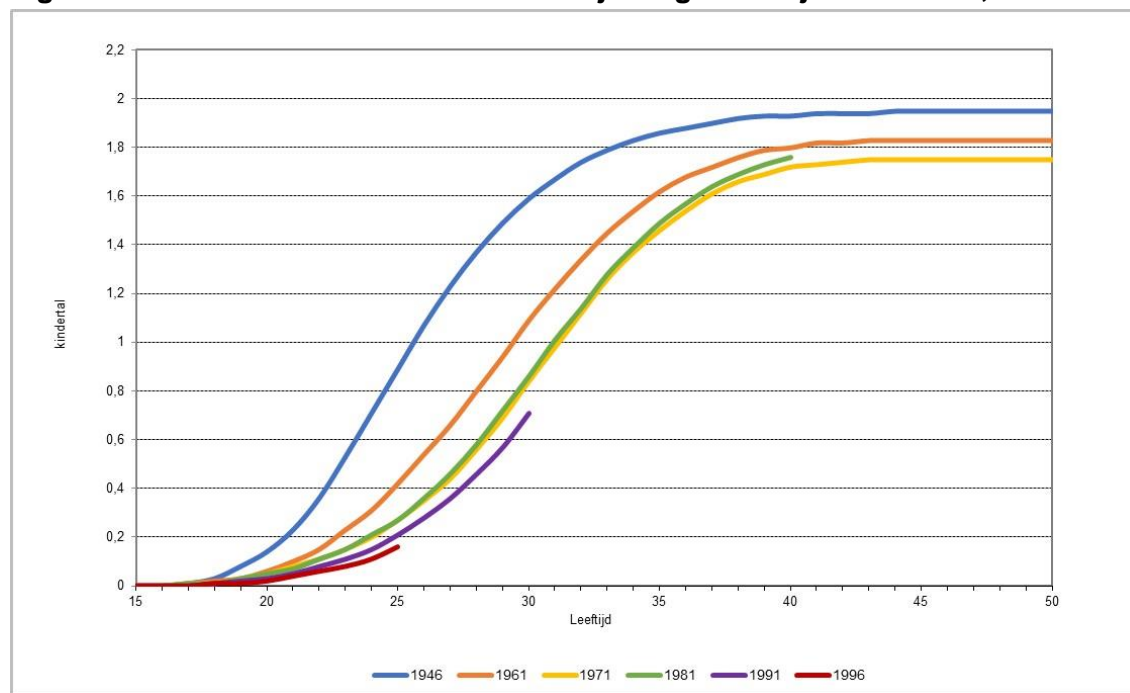
Achtergrond van het laag blijvend aantal geboorten

Uit onderzoek in en buiten Nederland blijkt dat een economische recessie vaak gevolgd wordt door een dalend geboortecijfer⁴. De theorie hierachter veronderstelt dat als het economisch slechter gaat minder mensen ervoor kiezen om kinderen te krijgen. Voor Nederland en Den Haag leek dit op te gaan tijdens de economische crisis in de jaren na 2008. Vanaf 2015 herstelde de economie in Nederland terwijl het

⁴ [Dalende vruchtbaarheid sinds 2010: de rol van opleidingsniveau](#)

kindertal, tegen de verwachting in bleef dalen⁵. Uit CBS-onderzoek en uit de Haagse cijfers in figuur 2 blijkt dat de daling van het aantal geboorten vooral betrekking heeft op de jongere leeftijdsgroepen die er tegenwoordig langer dan eerdere generaties over doen om 'gesetteld' te raken. Jongeren gaan later het huis uit, gaan op latere leeftijd samenwonen en blijven langer onderwijs volgen. De achterliggende oorzaken hiervan moet gezocht worden in het functioneren van de woningmarkt die het voor starters moeilijk maakt om woonruimte te vinden en de onzekerheid en flexibilisering van de arbeidsmarkt. Andere onderzoeken leggen een link met de angst voor klimaatverandering en het daardoor bewust kiezen om vooralsnog geen kinderen te krijgen⁶. Deze optelsom van onzekerheden leidt tot onvoldoende stabiliteit en vertrouwen in de toekomst om voor kinderen te kiezen, met als resultaat dalende geboortecijfers. Het gevolg is dat jongere generaties vrouwen uiteindelijk minder kinderen gaan krijgen.

Figuur 3. Gerealiseerd kindertal naar leeftijd en geboortjaar vrouwen, Nederland

Bron: CBS,

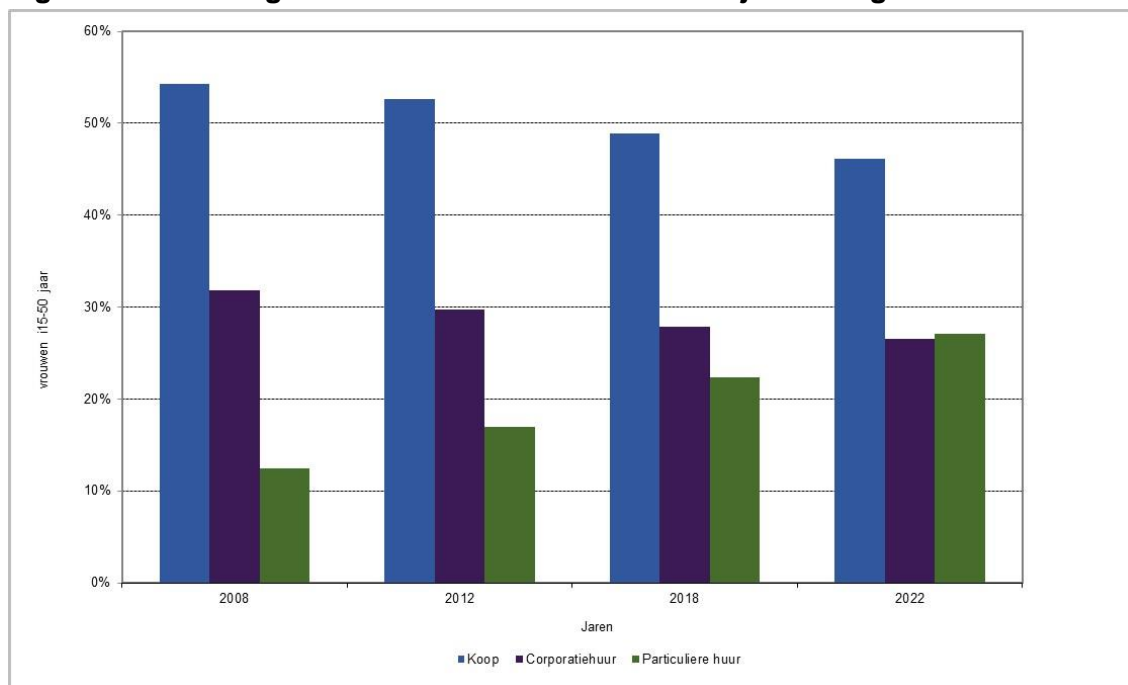
⁵ [Climate anxiety in children and young people and their beliefs about government responses to climate change: a global survey](#)

⁶ [Bevolkingsprognose Den Haag 2021](#)

Uit figuur 3 blijkt dat de generatie uit 1961 minder kinderen hebben gekregen dan de generatie uit 1946⁷. Ook valt te zien dat de generaties tussen 1971 en 1981 gemiddeld ongeveer evenveel kinderen hebben gekregen. Voor de jongere generaties uit 1991 en 1996 geldt dat zij duidelijk minder kinderen krijgen op jonge leeftijd. De generatie uit 1991 heeft op 30-jarige leeftijd gemiddeld 0,72 kinderen tegen gemiddeld 0,84 kinderen bij de generaties tussen 1971 en 1981.

Een indicatie dat onzekerheid op de woningmarkt een rol kan spelen bij het al dan niet krijgen van kinderen is de woonsituatie van vrouwen in de vruchtbare leeftijd. Het blijkt dat steeds meer vrouwen in de vruchtbare leeftijd wonen in een particuliere huurwoning (figuur 4) en vooral steeds minder in een koopwoning.

Figuur 4. Percentage vrouwen in de vruchtbare leeftijd naar eigendomsvorm van de woning, Den Haag 2008-2022

Bron: gemeente Den Haag, bewerking DSO/SEPO

⁷ [Dalende vruchtbaarheid sinds 2010: de rol van opleidingsniveau](#)

Het aangewezen zijn op de particuliere huursector geldt in sterkere mate voor jonge inwoners. Uit het WoOn-onderzoek⁸ blijkt dat met name de leeftijdsgroep tot 35 jaar steeds vaker te maken heeft met tijdelijke huurcontracten, een kwart van de recent verhuisde huishoudens heeft een tijdelijk huurcontract. Dit geldt ook voor niet-studerende huishoudens.

⁸ [Ontwikkelingen op de Haagse Woningmarkt: Uitkomsten WoON 2021](#)

Meer informatie in Den Haag in Cijfers

Meer informatie, feiten en cijfers, en rapportages over Den Haag zijn te vinden via Den Haag in Cijfers. Cijfers op buurt- wijk- en stadsdeelniveau zijn ook in verschillende presentatievormen (tabellen, grafieken, kaarten) te raadplegen op internet via Den Haag in Cijfers, dé bron voor statistische informatie over de gemeente Den Haag.

Den Haag in Cijfers is te raadplegen via www.denhaag.incijfers.nl.

COLOFON

Uitgave

Gemeente Den Haag
DSO / SEPO - Onderzoek
januari 2024

Inlichtingen

DSO / SEPO - Onderzoek
Richard Vermeulen 070-3534039 / richard.vermeulen@denhaag.nl
Marlies Diepeveen 070 -3535386 / marlies.diepeveen@denhaag.nl

De Dienst Stedelijke Ontwikkeling aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid inzake het gebruik en toepassing van de gepresenteerde gegevens. Afwijkingen in absolute aantallen en percentages kunnen veroorzaakt worden door afrondingen. Bij gebruik van cijfers is bronvermelding verplicht.